

Hasan KARAL
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı Sn. İbrahim Yumaklı tarafından Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması hususunu arz ederim.

Hasan KARAL
İstanbul Milletvekili

Türkiye'nin önemli tütün üretim merkezlerinden biri olan Adıyaman'da, üreticilerin artan girdi maliyetleri ve düşük alım fiyatları nedeniyle ciddi ekonomik sıkıntılar yaşadığı, özellikle sözleşmeli üretimde açıklanan fiyatlarla fiilen uygulanan alım fiyatları arasında önemli farklılıklar bulunduğu yönünde şikâyetler kamuoyuna yansımaktadır. 2025 yılında kilogramı 230 TL'den alınan tütün için 2026 yılında 260 TL fiyat açıklandığı, buna karşın bazı firmaların 190 TL'ye kadar düşen fiyatlarla alım yaptığı belirtilmiştir. Bu rakamlar, açıklanan fiyatın bir önceki yıla göre yalnızca yüzde 13 oranında artırıldığını, fiilî alım fiyatının ise 2025 yılındaki seviyenin dahi altına gerilediğini göstermektedir. Ayrıca 260 TL üzerinden yapılan hesaplamada üreticinin kilogram başına 70 TL, yaklaşık yüzde 27 oranında gelir kaybına uğrama riski bulunmaktadır.

Mazot, gübre, işçilik, sulama, nakliye ve finansman giderlerindeki artışlar karşısında üreticinin maliyetini dahi karşılayamayan fiyatlarla ürün satmak zorunda kalması, tarımsal üretimin sürdürülebilirliği açısından ciddi endişelere yol açmaktadır.

Öte yandan, aynı kalite ve özelliklere sahip tütünün farklı bölgelerde farklı fiyatlarla satın alındığı, üreticilerin belirli firmalara bağımlı hâle geldiği ve sözleşmelerde yer alan fiyatların alım aşamasında uygulanmadığı yönündeki iddialar, tütün piyasasında denetim ve fiyat şeffaflığı sorunlarını gündeme getirmektedir. Üreticinin aylar süren emeğinin korunması, sözleşmeli üretimde fiyat güvencesinin sağlanması, şirketlerin alım uygulamalarının denetlenmesi ve tarımsal üretimin devamlılığının güvence altına alınması büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Adıyaman'da 2025 yılında kilogramı 230 TL'den alınan tütünün 2026 yılı için açıklanan fiyatı 260 TL olmasına rağmen bazı firmalar tarafından 190 TL'ye kadar düşen fiyatlarla satın alındığı iddiaları doğru mudur? Üreticinin bir önceki yılın dahi altında fiyatlarla ürününü satmak zorunda kalmasını Bakanlığınız nasıl açıklamaktadır?

51239

Hasan KARAL
İstanbul Milletvekili

2. Mazot, gübre, işçilik, sulama ve nakliye maliyetleri sürekli artarken tütün alım fiyatlarının üreticinin giderlerini karşılayamayacak seviyelerde kalmasının gerekçesi nedir? Bakanlığınız, açıklanan fiyatların üreticinin gerçek maliyetlerini karşıladığını ve çiftçiye makul bir kazanç sağladığını savunmakta mıdır?
3. Tütün üreticisiyle yapılan sözleşmelerde belirlenen fiyatların alım aşamasında aşağı çekildiği iddiaları karşısında Bakanlığınız neden etkili bir denetim mekanizması işletmemektedir? Üreticiyi alıcı firmaların tek taraflı fiyat uygulamalarına karşı koruyacak bağlayıcı düzenlemeler neden hayata geçirilmemiştir?
4. Tütün alımında faaliyet gösteren firmaların üreticiler karşısındaki güçlü pazarlık konumlarını kullanarak fiyatları aşağı çektiği iddiaları Bakanlığınız tarafından araştırılmış mıdır? Üreticilerin belirli firmalara bağımlı hâle gelmesini ve alıcıların fiyatlar üzerinde belirleyici olmasını önlemek amacıyla neden etkili tedbirler alınmamaktadır?
5. Aynı tür ve kalitedeki tütünün farklı bölgelerde farklı fiyatlarla satın alındığı iddiaları karşısında Bakanlığınız hangi somut adımları atmıştır? Adıyamanlı üreticilerin diğer bölgelerdeki üreticilere göre daha düşük fiyatlarla karşı karşıya bırakılmasının gerekçesi nedir?
6. Sözleşmeli tütün üretiminde fiyatların düşürülmesi, ürün kalitesinin gerekçe gösterilerek alım bedelinden kesinti yapılması ve üreticilerin hak kaybına uğratılması yönündeki iddialar karşısında bugüne kadar hangi yaptırımlar uygulanmıştır? Üreticilerin mağduriyetine yol açan firmalara karşı daha caydırıcı yaptırımlar uygulanması düşünülmekte midir?
7. Artan üretim maliyetlerine rağmen tütün alım fiyatlarının gerilemesinin Adıyaman'da üreticilerin tarımdan çekilmesine, yoksulluğun derinleşmesine ve üretimin azalmasına yol açabileceği değerlendirilmekte midir? Bakanlığınız bu riskleri önlemek amacıyla neden üreticinin gelirini güvence altına alan kalıcı bir destekleme politikası uygulamamaktadır?